6.7 17.7.85

Η Σύλβια Κριστέλ, όπως έμφανίζεται στόν ρόλο τής Μάτα Χάρι, σάν έρμηνεύτρια άνατολίτικων χορών.

Η Εβδομη Τέχνη

Η Σύλβια Κρίστελ ένσαρκώνει τή νέα Μάτα Χάρι

Μιά νέα άποψη γιά τή ζωή τής διεθνούς κατασκόπου

Ο Κέρτις Χάριγκτον είναι ό σκηνοθέτης μιάς καινούργιας κινηματογραφικής άπόδοσης τής ίστορίας τής θρυλικής Μάτα Χάρι, τής κατασκόπου τού πρώτου παγκοσμίου πολέμου, πού κάποτε τήν ένσάρκωσε καί ή Γκρέτα Γκάρμπο. Ο Χάριγκτον είχε κάνει μιά παλιότερη καριέρα στόν κινηματογράφο, κατόπιν άφιερώθηκε γιά πολλά χρόνια στήν τηλεόραση καί τώρα έπιστρέφει μέ τήν «Μάτα Χάρι».

Γνωστές ταινίες του είναι ή «Νυχτερινή παλίρροια» μέ τόν Ντένς Χόπερ καί κατόπιν φίλμς σάν τά «Τί συμβαίνει στήν Ελένη» καί «Ποιός σκάτωσε τήν θεία Ρού». Στήν τηλεόραση έκανε τό σήριαλ «Δολοφόνες μέλισσες» μέ τήν Γκλόρια Σβάνσον καί άλλα. Πρόσφατα τού πήραν μιά συνέντευξη γιά τήν «Μάτα Χάρι» πού τά κυριότερα σημεία της τά μεταφέραυμε έδώ:

Υστερα άπό μιά άπομάκρυνση έπτά έτών άπό τόν κινηματογράφο πώς αίσθάνεσθε πού γυρίζετε μιά ταινία γιά τήν μεγάλη όθόνη, μιά ταινία μακάβρια καί τρομακτική;

–Γύρισα ένα ρομαντικό μελόδραμα καί πάντα ήθελα νά γυρίσω ένα φίλμ αύτού τού είδους. Οπως ξέρετε, είχα μεγάλο θαυμασμά γιά τόν Ζόζεφ φάν Στέμπεργκ. Τώρα μού δόθηκε ή πρώτη εύκαιρία νά κάνω ένα φίλμ πού μπορούμε νά πούμε ότι, στίς γενικές παραμέτρους του, είναι κοντά στήν παράδοση των ταινιών πού έκανε ό Στέμπεργκ μέ τήν Μάρλεν Ντήτριχ. Αλλωστε ό σκηνοθέτης αύτός είχε κάνει ένα φίλμ γιά τήν Μάτα Χάρι, τήν «Ατιμασμένη», πού έχω καιρό νά τήν δώ καί έτσι δέν έπηρεάστηκα άπό αύτήν.

Μήπως έπηρεαστήκατε άπό τό φίλμ τής Γκρέτα Γκάρμπο μέ θέμα τήν Μάτα Χάρι;

–Τήν έχω δεί αύτή τήν ταινία, άλλά πρίν πολλά χρόνια. Καί άκάμη, δέν μού

Μιλούν οί ύπεύθυνοι τής διοργανώσεως

Σέ έξελισσόμενη κατάσταση τό πρόγραμμα τών 2.300 έτών

Η πολυμορφία τών έκδηλώσεων καί οί δυσκολίες πού ύπάρχουν

Τό έτος 1985 άνακηρύχθηκε, πανελλαδικά, έτος Θεσσαλονίκης, γιά νά τιμήσει όλη ή χώρα, τό νευραλγικό καί πολύπαθο σημείο αύτό τού θορρά, τόν άκατάθλητο φρουρό τής έθνικής μας κληρονομιός. Γιά τήν έπέτειο τών 2.300 χρόνων τής πόλης μας, οί άνακοινώσεις γιά περίλαμπρο έορτασμό καί τήν άνάγκη προβολής του, ύπήρξαν πολλές, όπως, πολλές φορές, τονίστηκε καί ή σημασία τής άνάδειξης τής φυσιογνωμίας τής πόλης.

Από τρίπτυχο τού ύπουργείου Βορείου Ελλάδος, πού έκδόθηκε τό 1984, διαβάζουμε σχετικά:

«Μέ δύο άποφάσεις, τήν 1092 τού 1963, τού δήμου Θεσσαλονίκης καί τήν «23» τού ύπουργικού συμβουλίου τού 1984, κηρύχθηκε τό 1985, «έτος Θεσσαλονίκης».

Οί διαστάσεις αύτών τών άποφάσεων δέν είναι άπλά «μεγάλες». Είναι ίστορικές καί είναι τέτοιες γιατί, γιά πρώτη φορά στήν πατρίδα μας έπιχειρείται νά «γιορταστεί» ή ίστορικότητα μιάς πόλης. Γιά πρώτη φορά διερευνάται, ή άνάδειξη τού παρόντος, μέσα άπό τήν άδιάκοπη παρουσία τού μακρινού χθές, θλέποντας τούς όρίζοντες τού αύριο. Καί είναι, άκάμη, ίδιαίτερο τό είδικό βάρος αύτών τών άποφάσεων γιατί θά δώσει τήν εύκαιρία νά παρουσιαστούν, μέσα στό 1985, οί χιλιετηρίδες τής όέναης δημιουργικής παρουσίας τού έλληνιοσύ, ώς αύτόνομης καί αύτοδύναμης πνευματικής, καλλιτεχνικής, έθνικής καί ίστορικής ένότητος.

«Μέσα άπό ένα πλαίσια πού έξειδικεύει αύτές τίς διαστάσεις, άναζητείται:

1. Η άνάδειξη τής φυσιογνωμίας καί ή προβολή τής ίστορικότητας τής πόλης.

2. Η έπισήμανση τών κοινωνικών, οίκονομικών, πολιτικών καί ίστορικών συνθηκών, πού στή συνεχή ζωή της, σημάδεψαν τήν έξέλιξη καί διαμόρφωσαν τό πρόσωπό της.

3. Η έξέταση τής δυναμικής της, στήν πορεία της στό χρόνο, στό παρόν καί τά μέλλον, στό διάφορα έπίπεδα τών χωρών άναφοράς της (Βαλκάνια, Ελλάδα, Μακεδονία).

4. Η κατοχύρωση καί διαώνιση τού έθνικού ρόλου της ώς τού σύθεντικάτερου έκφραστή τού έλληνισμού».

Αύτή τή στιγμή δέν ύπάρχει ούτε ύπουργός Βορείου Ελλάδος, ούτε νομάρχης, στήν πόλη, πού, μετά άπό 23 αιώνες άδιάκοπων άγώνων θά έποεπε νά θεωρείται «ό σύθεντικός τούς φορείς τής πόλης, μετέχουν στίς διάφορες έπιτροπές τής διοργάνωσης.

ΠΟΙΟΙ ΟΡΓΑΝΩΝΟΥΝ

Στό προεδρεία, μετέχει τό ύπουργείο Βορείου Ελλάδος, ή νομαρχία, ό δήμος, ή μητράπολη. Στήν έκτελεστική έπιτροπή, τό ύπουργείο βορείου Ελλάδος, ή νομαρχία, ό δήμος, ή ΕΣΗΕΜΘ, ή ΔΕΘ, τό πανεπιστήμιο καί ή τοπική ένωση δήμων καί κοινοτήτων. Στίς διόφορες έκδηλώσεις, σάν χρηματοδότες, τό πανεπιστήμιο, ό δήμος, τά Κ.Ι.Θ., ή «Τέχνη», ή ΕΣΗΕΜΘ, ό ΟΑΣΘ, ό σύλλογος διπλωματούχων άγρονόμων, τοπογράφων μηχανικών Βορείου Ελλάδος, ή έταιρία Μακεδονικών Σπουδών. Τήν συμθολή τους όσον άφορά τήν είδικότητά τους καί τήν ένημέρωση τού κοινού σέ σχέση μέ αύτήν, προσφέρουν άλα σχεδόν τά σωματεία καί οί όργανισμοί πού έδρεύουν στήν Θεσσαλονίκη.

Οργασμός δουλειάς έπικρατεί καί στήν 25μελή γραμματεία, πού είναι [illegible] τόν Παπάνδρεου καί τούς φορείς τής πόλης, μετέχουν στίς διάφορες έπιτροπές τής διοργάνωσης.

ΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Τό πρόγραμμα τού έορτασμού, περιλαμθάνει πλήθος άπό ένδιαφέρουσες έκδηλώσεις, όπως τό διεθνές δημοσιογραφικό συνέδριο, τά πανευρωπαϊκό συνέδριο γιά τούς νευροχειρουργούς, τό διεθνές συμπόσιο γιό τά κυκλοφοριακό, τά διεθνές συμπόσιο γιά τά προθλήματα άναστήλωσης τών μνημείων τής πόλης, τά διεθνές συνέδριο έφαρμοσμένης γλωσσολογίας, τά διεθνές έπιστημονικό συνέδριο μέ τίτλο «Σωματίδια καί Σύμπαν» κ.ά. Αξιόλογες είναι καί οί έκθέσεις πού προγρομμοτίστηκαν, όπως αύτή τής ένωσης συντακτών ήμερησίων έφημερίδων Μακεδονίας - Θράκης μέ [illegible] τού τύπου Θεσσαλονίκης [illegible] τόν τομέα αύτόν άνέφερε σχετικά, ότι ύπάρχει τό πρόθλημα τής ίδιοσυγκρασίας τών καλλιτεχνών, κυρίως, άλλά έπίσης πώς θά πρέπει νά λαμθάνονται ύπόψη καί πολλά άλλα στοιχεία, πού άπατελούν γενικότερο πρόθλημα στήν πόλη. Γιά παράδειγμα, άνέφερε τήν έλλειψη αίθουσών στήν πόλη.

–Δέν ύπάρχει άρκετοί χώροι κατάλληλοι νά στεγάσουν μιά θεατρική παράσταση, ένα θέαμα μουσικοχορευτικό», θήλωσε. «Μέ τίς παράλληλες έκδηλώσεις τού δήμου είδικά γιά τήν περίοδο Αύγούστου - Οκτωθρίου, οί καλλιτεχνικές τών 2.300 χρόνων άναγκαστικά θά είναι μόνον δύο. Γιά τίς μεγάλες συναυλίες τών Χατζιδάκι, Σαθθόπουλου, Μαρκάπουλου, Χατζηνάσιου, Νικολόπουλου καί Κουγιουμτζή, μέ τούς όποίους είμαστε σέ διαπραγματεύσεις, συνέχισε, ψάχνουμε νέους χώρους, μέ στόχο τήν καλύτερη άπτική καί όκουστική, άλλά καί τήν πρωτοτυπία.

ΠΑΡΑΠΟΝΑ

θώς καί άλλοι γνωστοί καλλιτέχνες καί συγκροτήματα.

Οί παραγωγές ταινιών, μέ πλαίσιο τή Θεσσαλονίκη καί τούς δημιουργούς της, είναι έπίσης, άξιόλογες καί τμήμα τών έκδηλώσεων αύτών όναμένεται νά θεσμοθετηθεί, όπως τό 14ήμερο «Κινηματογράφος καί πόλη» τής όμοσπονδίας κινηματογραφικών λεσχών αέ συνεργασία μέ τήν «Λέσχη γραμμάτων καί τεχνών». Αύτό τό 14ήμερο θά είναι άφιερωμένο στή Θεσσαλονίκη καί τούς Θεσααλονικείς ακηνοθέτες, μέ φιλοξενούμενο έναν διάσημο ακηνοθέτη, άπό τό έξωτερικό (γιά φέτος φημολογείται ότι θά έρθει ό Νίκολας Ρέγκ), μέ διάφορες προβολές καί συζήτηση μέ τό κοινό.

ΕΞΕΛΙΣΣΟΜΕΝΑ

Αν καί ύπάρχει καταμερισμός τών έργασιών, στή διοργάνωση τού έορτασμού τών 2300 χρόνων, ώστόοο, πολλές άρμοδιότητες έχουν συγκεντρωθεί στό πρόσωπο τού άντιδημάρχου κ. Ταυιμανίδη. Σέ ούζήτηση πού είχαμε μαζί του, γιά τήν άλλαγή μέρους τών έκδηλώσεων, γιά τήν προβολή καί κάλυψή τους, γιά τήν ουμμετοχή τών πνευματικών άνθρώπων τής πόλης καί τόν ουσχετισμό μέ τίς έκδηλώσεις τής Αθήνας, ώς πολιτιστικής πρωτεύουσος τής Εύρώπης 1985, ό άντιδήμαρχος άνέφερε:

–Τά πρόγραμμα πού έξαγγέλθηκε, είναι μία δυνάμει εξελιοοόμενη κατάστοση πού στήν πορεία του είναι δυνατόν νό διοφοροποιηθεί, άπό παράγοντες ξένους καί άνεξέλεγκτους, σέ σχέση μέ τούς διοργονωτές, πού προέρχονται άπό όλους τούς φορείς τής πόλης. Στή δημιουργία τών φορέων αύτών στηρίχθηκε ή ύποδομή τής συμμετοχής τών πνευματικών άνθρώπων τής Θεσσαλονίκης. Ο καθένας πού ήθελε νά προσφέρει, μπορούσε νά περόσει τίςπροτάσεις του μέσα άπό τήν διαδικασία συμμετοχής, μέσα όπό τόν φορέα πού τόν έκπροσωπεί. Καί τίς προσωπικές έπαφές καί κρίσεις άλλά καί έπικρίσεις, άχι μόνο δεχόμοτε άλλά καί έπιζητούμε, έφ' όσον πρόκειται νά συνεισφέρουν στήν θελτίωση τού προγράμματος τής έπετείου. Οί κ.κ. Βαφόπουλος καί Βακαλόπουλος, γιά παράδειγμα, πέρασαν τήν κριτική τους καί διαμόρφωσαν άποψη χρήσιμη γιά τό σύνολο τής πόλης.

«Οσον άφορά άτι συνέπεσαν οί έορτασμοί τής Θεσσαλονίκης καί τών 2300 χρόνων της καί τής Αθήνας ώς πολιτιστικής πρωτεύουσας τής Εύρώπης είναι, πράγματι, ένα πρόθλημα πού ξεκινά άπό τίς κεντρομόλες τάσεις τών Αθηνών. Η ΕΡΤ καί ή ΕΡΤ 2 δέν κράτησαν τίς άναλογίες.Η

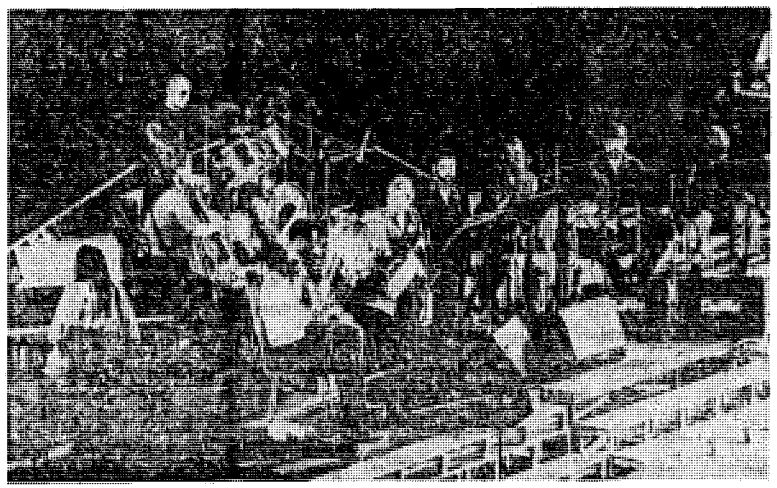

Η όρχήστρα Τσάρλι Χέυντεν, που πήρε μέρος στίς έκδηλώσεις.

Τά νέα θιθλία

Τάσου Λειθαδίτη: «Βιολέτες γιά μιά έποχή»

Γνωστός περισσότερο γιά τά ποιήματά του σχετικά μέ τούς κοινωνικούς άγώνες, ό Λειθαδίτης παρουσιάζει τά τελευταία χρόνια μιά άξιοσημείωτη στροφή πού οέ συνδυασμό μέ τήν πείρα καί τό ταλέντο, δίνει πλούσιους καρπούς. Ετσι τό καινούργιο του θιθλίο «Βιολέτες γιά μιά έποχή», είναι μιά σημαντική προσφορά στήν έλληνική λογοτεχνία. Ο Λειθαδίτης δίνει μιά σειρό άπό πρόζες έναλλάξ μέ στίχους πού προωθούν τήν έλληνική έκφραση οέ χώρους όχι άγνωστους άλλά όπωσδήποτε μαγευτικούς. Ακολουθώντας στίς πρόζες τήν συνειρμική γραφή καί τήν όνειρική σκέψη, δίνει εύαίσθητα κείμενα, πλούσια οέ εἰκόνες, όπου, όπως καί στούς στίχους, περνούν μνήμες άπό τά άπώτερο παρελθόν, όπό τήν παιδική καί έφηθική ήλικία, όδυνηρές στιγμές τής έφηθίας, εἰκόνες άπό τή φθορά τών προαώπων καί τών πραγμάτων, ένας κόαμος θλιμμένα πλούσιας οέ έντυπώσεις, οκέψεις, φαντασία, πού έπιπλέον θεθαιώνει πώς στόν άξιο τεχνίτη τά όρια τού πεζού καί τού ποιητικού κειμένου είναι ίδιαίτερα άσαφή. Αξίζει νά χαρεί κανείς τήν καινούργια αύτή προσφορά τού Τάσου Λειθαδίτη. (Εκδόσεις «Κέδρος»).

Μαίρης Βοσταντζή: «Τό θέατρο τού Παντελή Πρεβελάκη»

Η ήθοποιός, σκηνοθέτις καί μεταφράστρια Μαίρη Βοσταντζή, πού έχει δουλέψει παλιότερα στή Θεσσαλονίκη μέ τά ΚΘΒΕ, δίνει μιά έμπεριστατωμένη μελέτη πάνω στά θεατρικά έργα τού Παντελή Πρεβελάκη. Οπως λέει καί ή ίδια στόν πρόλογό της, σκοπός τού θιθλίου είναι νό δειχθεί ή ένότητα τής δραματουργίας τού Πρεθελάκη, νά έπισημανθούν οί κανόνες τής τεχνικής του, νό άναλυθούν οί έπί μέρους χαρακτήρες καί έν γένει νά δοθούν πορατηρήσεις μιάς όραματολογικής έρευνας. Ετσι, ή κ. Βοστοντζή παρουσιάζει κατ' άρχήν γενικά στοιχεία γιά τή ζωή καί τό έργο τού Πρεθελάκη καί στή συνέχεια μελετόει τό έργα του άπό ένα μονόπρακτο τού 1928, τόν «Μίμο», μέχρι τό πιό πρόσφατο έργο «Μουοαφιραίοι άπό ΣτεπανΤσίκοθο», πού θασίζεται σέ κείμενο τού Ντοστογιέφσκι. Στή φτωχή θιθλιογραφία μας πάνω στά νεοελληνικά θέατρο ή δουλειά τής Μαίρης Βοστοντζή είναι ένα θετικότατο στοιχείο. (Εκδόσεις τών Φίλων).

Αστέριος Λουκάς: «Ωδή στή μητέρα πού έφυγε μιά άνοιξη»

Ο πόνος γιά τά θάνατο τής μάνας είναι ή άφορμή καί τό μοναδικό θέμα τών στίχων τού κ. Λουκά. Σεθαστός ό πόνος καί κατανοητός έπαινετή ή προσπάθεια τού συγγραφέα άλλά τό έπίτευγμα - δυστυχώς - δέν είναι τό άναμενόμενο. Ισως άν ό πόνος τού κ. Λουκά έκφραζόταν πιό λιτά καί μέ

«Ατιμασμένη», ποὺ ἐχω καιρὸ νὰ τὴν δῶ καὶ ἔτσι δὲν ἐπηρεάστηκα ἀπὸ αὐτήν.

Μήπως ἐπηρεαστήκατε ἀπὸ τὸ φίλμ τῆς Γκρέτα Γκάρμπο μὲ θέμα τὴν Μάτα Χάρι;

–Τὴν ἐχω δεῖ αὐτὴ τὴν ταινία, ἀλλὰ πρὶν πολλὰ χρόνια. Καὶ ἀκόμη, δὲν μοῦ ἀρέσει καθόλου ὁ σκηνοθέτης Φὶτζμόρις. Ἐτσι εἶναι μάλλον ἀπίθανα νὰ ἐχω ἐπηρεασθεῖ ἀπὸ τὴν ταινία ἐκείνη.

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΜΑΤΑ ΧΑΡΙ

Ἐχετε κάνει πολλὲς ἔρευνες γύρω ἀπὸ τὴν πραγματικὴ ἱστορία τῆς Μάτα Χάρι;

–Ναί, ἐχω κάνει. Ὅταν μὲ πλησίασαν ἀπὸ τὴν Κόννον φίλμς γιὰ νὰ γυρίσω αὐτὴ τὴν ταινία, εἶχαν στὸ χέρια τους τουλάχιστον ἑξὶ – ἑφτὰ σενάρια ἐτοιμο, ἀλλὰ κανένα δὲν ἦταν ἱκανοποιητικό. Ἐτσι ζήτησα νὰ γίνει ἕνα καινούργιο καὶ τὸ ἀναθέσαμε στὸν Τζὸελ Ζίσκιν ποὺ εἶχε ἤδη κάνει ἕνα ἀπὸ τὰ μή ἱκανοποιητικὰ σενάρια. Κρατήσαμε μιὰ βασικὴ ἰδέα του καὶ ἀπὰ κεῖ καὶ πέρα συνεργαστήκαμε γιὰ τὸ καινούργιο σενάριο.

Σᾶς ἐνόχλησε τὸ ὅτι ἔπρεπε νὰ δουλέψετε πάνω σὲ μιὰ ἱστορία ποὺ εἶχε ἤδη ἀποφασισθεῖ πρὶν ἀναμιχθεῖτε ἐσεῖς;

–Μὲ δέσμευον ὁρισμένες παράμετροι τῶν παραγωγῶν, δηλαδὴ ἤθελαν νὰ γυρίσουν μιὰ ταινία γιὸ τὴν Μάτα Χὰρι, μὲ δεδομένη πρωταγωνίστρια τὴν Σύλβιο Κριστέλ καὶ μὲ τονισμὸ τῆς ἐρωτικῆς ζωῆς ἐκείνης τῆς γυναίκας. Ὅταν ἄρχισα νὰ ἐρευνῶ τὴν ζωὴ τῆς Μάτα Χάρι, ἀνακάλυψα ὁτι ἡ ἐρωτικὴ ζωὴ ποὺ εἶχε κάνει ἦταν πολὺ περισσότερη ἀπ' ἄση θὰ μπορούσαμε νὰ χωρέσουμε μέσα στὴν ταινία μας. Πραγματικά, ἦταν μιὰ ἀπόλυτα ἀπελευθερωμένη γυναίκα τοῦ καιροῦ της. Αν διαβόσετε τὶς διάφορες βιογραφίες της, θὰ διαπιστώσετε ὁτι διέφειρε τὴν μισὴ Εὐρώπη.

Ὡστε χρησιμοποιοῦσε τὸ σέξ σὰν ἕνα μέσο γιὰ τὴν δουλειά της;

–Ναί, ἀλλὰ ἄχι ὁπαραίτητα γιὰ κατασκοπεία. Παρ' ἄλο ποὺ διάβασα τόσα πρόγματα γι' αὐτὴν ὁκόμη δὲν ἔχω πειαθεῖ ὁτι ἦταν πραγματικὰ κατάσκοπος ἡ ὁτι πράδωσε τὴν Γαλλία. Μέχρι τὸ τέλος ὑποστήριζε ὁτι ἦταν ἀθῶα. Οἱ μαρτυρίες ἡ οἱ ἀπαδεῖξεις δὲν εἶναι καὶ τόσο γερές. Φαίνεται ὁτι τὴν ἔσυραν σέ κάτι καὶ ὁτι πλήρωσε ὅλα τὸ σπασμένα. Αὐτὴ τὴ γραμμὴ δώσαμε καί στὴν ταινία μας.

ΚΑΙ ΟΛΙΓΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Η ταινία γυρίστηκε κατὰ σημαντικὸ μέρος στὴν Οὐγγαρία γιατὶ ἐκεῖ βρέθηκαν πολλὰ κατάλληλα ἐξωτερικὰ καὶ γιατὶ τὰ κόστας τοῦ γυρίσματος ἦταν πολὺ μικρό.

Πῶς βρήκατε τὶς συνθήκες στὴν Οὐγγαρία σέ σύγκριση μέ τὰ ἀμερικανικὰ στάνταρντς;

–Δὲν μπορῶ νὰ μιλήσω γιὰ τὶς ἄλλες ἀνατολικὲς χώρες, ἀλλὰ ὅλοι λένε ὁτι ἡ Οὐγγαρία εἶναι ἡ βιτρίνα τὶς ὁνατολικὴς Εὐρώπης καὶ πραγματικὰ ὑπάρχει ὀφθονία τροφίμων καὶ ἀγαθῶν. Λένε ἀτι στὴν Πολωνία ὑπάρχαυν οὐρὲς γιὰ φωμί. Στὴν Οὐγγαρία δὲν ὑπάρχουν τέτοιες οὐρὲς. Ὑπάρχαυν ἀφθονα ὅλα τὰ εἴδη, ἀλλὰ θὰ ἔλεγα ὁτι εἶναι κατώτερης ποιότητας ἀπὸ τὰ δυτικά.

Λένε πῶς ἡ ταινία σας στοίχισε κάτω ἀπὸ πέντε ἑκατομμύρια δολάρια. Εἶναι ἀλήθεια; Καὶ ξέρετε ὁτι τὸ φίλμ «Κόττον Κλάμπ» στοίχισε 40 ἑκατομμύρια δολάρια;

–Δὲν ξέρω τὸ ἀκριβὲς νούμερο, ἀλλὰ τὸ δικό μας φίλμ πρέπει νὰ στοίχισε κάτω ἀπὰ πέντε ἑκατομμύρια. Οσο γιὰ τὸ ἄλλο φίλμ ποὺ μοῦ ἀναφέρατε, ἀν εἶχα ἐγὼ αὐτὸ τὸ χρήματα θὰ εἶχα ἀπογειωθεῖ γιὰ τὴν στρατόσφαιρα. Βέβαια, ξέρω ἀτι τὰ φίλμ ποὺ γυρίζονται στὶς Ηνωμένες Πολιτεῖες σταιχίζουν πολύ, μὲ τὶς ἐπιτυχίες καὶ τὶς ἀπαιτήσεις τῶν συνδικάτων.

Η ΗΘΟΠΟΙΟΣ ΣΥΛΒΙΑ ΚΡΙΣΤΕΛ

Νομίζουμε ὁτι εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ σκηνοθετεῖτε μὲ τὴν Σύλβια Κριστέλ. Πῶς θαβμολογεῖτε τὴν ἀπόδοσή της;

–Παρ' ὅλο ποὺ ἐχω δεῖ ἐλάχιστα φίλμ τῆς Κριστέλ, θὰ ἔλεγα ὁτι ἡ ἀπόδοσή της στὴν Μάτα Χάρι θὰ εἶναι ἡ καλύτερη τῆς μέχρι τώρα καρέρας της. Καὶ θέλω νὰ προσθέσω ὁτι αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν ἔχει ντουμπλαριστεῖ ἀλλὰ θὰ ἀκούγεται ἡ δικὴ της φωνή.Οσον ἀφορὰ στὴν ἡθοποιία της, νομίζω πὼς μέχρι τώρα εἶχε πολὺ λίγες εὐκαιρίες νὰ παίξει καὶ ὁτι μέχρι τώρα τὴν χρησιμοποιοῦσαν γιὰ τὴν ἀμορφιά' της. Ἐτσι καὶ ἡ ἴδια δὲν φιλοδοξοῦσε νὰ εἶναι ἡθοποιός.

*Ας σημειωθεῖ ὁτι στὴν ταινίο «Μάτα Χάρι» τοὺς δύο βασικοὺς ἀνδρικοὺς ρόλους ἑρμηνεύουν ὁ Κρίστοφερ Καζενάβ καὶ ὁ Ολιβερ Τομπάϊας. Καὶ ἀκόμη μιὰ λεπτομέρεια: ἡ κριτικὴ δὲν ἐνθουσιάσθηκε καθόλου μὲ τὴν καινούργια αὐτὴ κινηματογραφικὴ ἀπόδοση τῆς ζωῆς τῆς Μάτα Χάρι.

Τὸ ξένο ποίημα

Μπάρμπαρα Τζάιλς

ΣΥΜΦΩΝΟ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ

Ω ἀχαμνὲ θεριστὴ τῶν καημῶν, ἀποκεφαλιστή,
πότε θὰ συχάσεις πιά,
νὰ γλυκάνεις τὸ πικρὰ σου ψωμί μὲ λίγο μέλι;
Η μήπως ὁ ρόλος σου θὰ παραμείνει παντοτινὰ μαχαίρι
στὴν καρδιὰ σου, κρατώντας τὴν ἀγάπη σ' ἀπόσταση,
προσφέροντας καμιὰ φορὰ καὶ δίχως χάρη κανὰ ποτήρι;
Ισχνὲ κουρελιάρη πολεμιστή, παραγεμισμένε μὲ πάγο καὶ φωτιὰ
ἀπόλυσε τοὺς συμμορίτες σου, συμβιόδαυν
προτοῦ σὲ κόψουν οἱ φλότες ὀνυπόφορα.

(Μετ. Δημήτρη Τσαλουμᾶ)

Αὐτὴ τὴ στιγμὴ δὲν ὑπάρχει οὔτε ὑπουργὸς Βορείου Ἑλλάδος, οὔτε νομάρχης, στὴν πόλη, ποὺ, μετὰ ἀπὸ 23 αἰώνες ἀδιάκοπων ἀγώνων θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρεῖται «ὁ αὐθεντικότερος ἐκφραστὴς τοῦ ἑλληνισμοῦ». Ὑπάρχουν ὡστόσα, οἱ κάτοικοί της, οἱ ἄνθρωποι ποὺ πραγματικὰ τὴν ἀγαποῦν καὶ μάχονται συνεχώς, παρὰ τὶς ἀντιξοότητες, γιὰ τὴν ἀνόδεξη τὴς μαναδικότητάς της.

Γιὰ τὸν ἑορτασμὸ τὼν 2.300 χρόνων, πολλὰ παράπονα καὶ ἐπικρίσεις διατυπώθηκαν γιὸ λάθη καί ἐλλείψεις πού, φυσικά, μέσα στὰ πλαίσια μιάς τόσο διευρυμένης, νέας προσπάθειας καὶ σὲ σχέση μὲ τὴν ἀναγκαστικὴ ἐξάρτηση ἀπὸ τὸ κέντρο, δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ ἀποφευχθοῦν τελείως. Ὡστόσο μέσα ἀπὸ τὸ παράπονα καί τὶς ἐπικρίασεις, παύ ἄλλωστε χρειάζονται γιὰ νὰ ὑπάρξουν θετικότερα ἀποτελέσματα, ξεχωρίζει ἡ ὑροστηριότητα καί ἡ ἀγάπη γιὰ τὴν πόλη ὅλων αὐτῶν τὼν ἀνθρώπων ποὺ δημιούργησαν τὸν μηχανισμὸ τοὺ ἑαρτασμοὺ καί τὰν ἐθεσαν σὲ λειτουργία μὲ τὴν συμπράσταση τοὺ μεγαλύτερσυ μέρους τὼν κατοίκων. Γιατί, ἐκπρόσωποι ἀπὸ ὅλους σωματεῖα καί οἱ ὀργανισμοί ποὺ ἐδρεύουν στὴν Θεσσαλονίκη.

Οργασμὸς δουλειάς ἐπικρατεῖ καί στὴν 25μελὴ γραμματεία, ποὺ εἶναι ἐγκατεστημένη στὸ Παπάφειο καὶ ποὺ ἐχει ἀρμοδιότητες ἐπεξεργασίας καί εἰσήγησης προτάσεων, ἐνὼ συγχρόνως ἀποτελεῖ τὸ κύρια ἐκτελεστικὸ ὄργανο τὼν ἐκδηλώσεων τὴς ἐπετείου.

Εκ μέρους τὴς γραμματείας γιὰ τὶς πνευματικὲς ἐκδηλώσεις τὴς ἐπετείου, ὁ ὑπεύθυνος κ. Χατζόπουλος, ἀνέφερε ὁτι αὐτές, εἶναι χωρισμένες σὲ διάφορους τομεῖς. Δηλαδή, στὶς ἐπιστημονικὲς ἐκδηλώσεις ποὺ προσανατολίζονται στὴν συγκρότηση ἑνὸς ἔγκυρου καὶ τεκμηριωμένου λόγου στὸ πέρασμα καί στὴ συνέχεια τοὺ χρόνου, στὶς ἐκδόσεις, οἱ ὁποὶες ἀποτελοὺν τὴν προσπάθεια ουγκέντρωσης ὅλων τὼν πλευρὼν τὴς ἱστορίας τὼν 2.300 χρόνων καί στὶς ἐκθέσεις ποὺ εἶναι ἡ διαφορετικὴ προσπόθεια γιὰ τὴν διοφώτιση τὴς ἱστορίας μας.

Ο . Χατζάπουλος, τονίζοντας ὁτι τά 25 μέλη τὴς γραμματείας ἀποτελοὺν ἔκτακτο προσωπικά, πού προελήφθη γιὰ τὶς ὀνάγκες τοὺ ἑαρταγες εἶναι καὶ οἱ ἐκθέσεις ποὺ προγραμματίστηκαν, ὁπως αὐτὴ τὴς ἕνωσης συντακτὼν ἡμερηρσίων ἐφημερίδων Μακεδονίας - Θράκης μέ ἄρθρα τοὺ τύπου Θεσσαλονίκης ἀπὸ τὴν κυκλοφορία τὴς πρώτης ἐφημερίδας μέχρι σήμερα, τὴν ἔκθεση τοὺ Αριστοτελείου πανεπιστημίου γιὰ τὴ γνωριμία μέ τὴν ὀρχιτεκτονική κληρονομιά, ἐκθέσεις ζωγραφικὴς μέ θέματα «Η Θεσσαλονίκη στὴ ζωγραφική τοὺ 19ου καί 20οὺ αἰώνα» καί «Η Θεσσαλονίκη ἀπὸ τὰ προϊστορικὰ χρόνια μέχρι σήμερα», τὴν παρουσίαση 30–40 πινάκων μὲ ρωσαϊκὰ τοὺ ναοὺ τοὺ Αγίου Δημητρίου, πρὶν ἀπὸ τὴν πυρκαγιὰ τοὺ 1917 (σὲ συνεργασία μὲ τὸ θρετανικὸ συμβούλιο) καί παλλὲς ἄλλες. Ο ἀριθμὸς καί ἡ ποιότητα τὼν ἐκδόσεων, ἐπίσης, πού καλύπτουν ἑνα εὐρύτατο φάομα ποιλιτιστικὼν στοιχείων, εἶναι μιὰ ὁκόμη ἀπόδειξη τὴς σοβαρὴς προσπόθειας ποὺ γίνεται γιὰ μιὰ ὁλοκληρωμένη βουλειά.

Ιδιαίτερα προθλήματα ὑπήρξαν, στὸ καλλιτεχνικὸ πρόγραμμα, ὁπου οἱ ἐξαγγελίες δὲν τηρήθηκαν πόντοτε καί οἱ ἐκδηλώσεις δὲν ἦταν αὐτές παὺ ἀναμένονταν. Η κ. Μακρίδαυ, μὲ στοχο τὴν καλυτερη ὀπτικὴ καὶ ὀκουστική, ἀλλὰ καί τὴν πρωτοτυπία.

ΠΑΡΑΠΟΝΑ

Προσθέτοντας ὁτι «εἶναι πικρὸ νὰ σέ κατηγοροὺν γιὰ ὀσυνέπεια, ἐνὼ διαθέτεις ὁλες σου τὶς δυνάμεις γιὰ τὸ καλύτερο δυνατὸ ἀποτέλεσμα», ἡ κ. Μακρίδου τόνισε, πὼς οἱ θέματα ὁπως τὴς ματαίωσης τὴς συναυλίας Αμερικανοὺ καλλιτέχνη, λόγω τοὺ μποϊκοτὰζ τοὺ κ. Ρήγκαν στὰ ἀεροδρόμια τὴς χώρας, δὲν μποροὺν νὰ ἀποδοθοὺν εὐθύνες οἱ κανέναν ἀπὸ τσὺς διοργανωτὲς. Τελειὼνοντας τὴ συζήτηση, τὸ μέλος τὴς γραμματείας, ὑποστήριξε, ὁτι ὁ χρόνος ποὺ ὑπολείπεται μέχρι τὸ 1986, ἐχει ὁκόμα, πολλὰ νὰ δὼσει ὁσον ἀφορὰ τὸν ἑορτοσμὸ τὼν 2.300 χρόνων τὴς Θεσσαλονίκης.

Πραγματικά, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς συναυλίες ποὺ προαναφέρθηκαν καὶ αὐτὴ τοὺ Τσάρλι Χέυντεν, ποὺ δόθηκε πρὸ ἡμεὼν, ἀναμένεται ἡ μπαλαρίνα Καρολὶν Κάρλσον, ὁ Μὰκ Λάφλιν, ἡ Λίντα Χάπκινς, τὰ μπαλέτα Κίρωφ, ὁ Ινγκμαρ Μπέργκμαν, γιὸ παρόσταση ἔργου τοὺ στὸ Κρατικὰ θέατρα καὶ τὶς ἀνάγκες τὴς ζωῆς. Καί ἀν οἱ προσπάθειές τους δὲν ἦταν ἀπάλυτα ἐπιτυχείς, ἀποτέλεσαν ὡστόσο τὴ θάση γιὰ τὴ μετέπειτα ἐξέλιξη καὶ γιὰ γάνιμους πειραματισμοὺς.

Οἱ νεότεροι ποιητές

Μιὰ λεπτομερὴς περιγραφὴ τὴς ἐξέλιξης τὴς αὐστραλιανὴς ποίησης θὰ ἀπαιτοὺσε μεγάλο χώρο, τὰ ἴδιο καί μιὰ ἀναφορὰ σ' ὅλους τοὺς ποιητὲς (καί εἶναι πολλοί) ποὺ δημιουργοὺν σήμερα στὴν Αὐστραλία καί ποὺ μεταφράζει στὴν ἀνθολογία τοὺ ἀ κ. Τσαλουμᾶς. Θὰ μποροὺσαμε νὰ παὺμε ὁτι ἡ μεταπολεμικὴ αὐστραλιανὴ ποίηση ἐχει γενικὰ κοσμικὰ χαρακτῆρα καὶ διακρίνεται γιὰ μιὰ καθαλικότητα ἐνδιαφερὰντων.

Αν ὑπάρχει κάτι ποὺ θὰ μποροὺσε νὰ δώσει μιὰ σχετικὰ ἀκριθὴ εἰκόνα τὴς αὐστραλιανὴς ποίησης μετὰ τὸ 1960 «εἶναι τὰ αἴσθημα τοὺ ἐπείγοντος καί τὴς ἀνάγκης νὰ μιλήσουν ἀπροκάλυπτα πάνω σὲ ζητήματα σπουδαιότητας τὼν καιρὼν μας, τὴς ἀνάγκης γιὰ μιὰ ποίηση σκληρὴ καί ἀληθινή, λευτερωμένη ἀπὸ τὶς ἀπλουστεύσεις καί τὶς εὐσέθειες τοὺ παρελθόντος». Ο ψυχρὸς πόλεμος, ἡ κρίση τὴς Κούθας, ἡ αἱματοχυσία στὰ Βιετνάμ, ἡ ἐπίδραση τὴς ἀμερικανικὴς ποίησης –ὅλα αὐτὰ ἀποτέλεσαν θασικοὺς αυντελεστὲς μιάς νέας στροφὴς τὴς αὐστραλιανὴς μούσας.

Περισσότερο, θέθαια, μπορεί νὰ νιώσει κανεὶς τὴν ποίηση τὴς σημερινὴς Αὐστραλίας διαθάζοντας τὰ ἴδια τὰ ποιήματα, ποὺ μάς δίδει στὸ πρωτότυπο καί μεταφρασμένα στὴ γλώσσα μας ὁ Δημήτρης Τσαλουμᾶς. Θὰ θρεῖ κανεὶς ἐκεῖ ἑναν πλοὺτο καί μιὰ πολυφωνία ἀξιόλογη.

Δημιουργοί τῆς μακρινῆς ἠπείρου

Τὸ ξεκίνημα καί ἡ ἐξέλιξη τῆς αὐστραλιανῆς ποίησης

Οἱ ἀγγλικὲς ρίζες καὶ ἡ ἀποκτηση μιᾶς ντόπιας λογοτεχνικῆς ζωῆς

Μέχρι πρὶν λίγα χρόνια ἡ μόρφωσή μας –ἢ ἐνημέρωσή μας– πόνω στὴν παγκόσμια λογοτεχνία περιοριζόταν στὶς μεγάλες χώρες τὴς Εὐρώπης καί τὴς Αμερικῆς. Στὴν τελευταία δεκαετία, ὡστόσο, ἐχουμε μιὰ εὐχόριστη διεὺρυνση καθὼς γνωρίζουμε ἔργα ποιητὼν ἡ πεζογράφων τὴς Αφρικῆς, τὴς Ασίας ἡ τὴς Νότιας Αμερικῆς, ποὺ ὁποκαλὺπτουν ἑναν ἀξιοπρόσεχτο πλοὺτο.

Γιὰ τὴν ποίηση τὴς Αὐστραλίας ἐλάχιστα γνωρίζουμε καί αὐτό ὀφείλεται κατὰ ἑνα μέρος στὰ ἀτι χώρες, ποὺ εἶχαν μιὰ μορφὴ ἀποικιακοὺ χαρακτήρα παλιότερα, ἀνέπτυξαν τὴ λογοτεχνία τους κάπως καθυστερημένα. Η Αὐστραλία εἶναι ἀπὸ τὶς καινούριες σχετικὰ χώρες καί ἔτσι καί ἡ λογοτεχνία της δὲν ἐχει δικές της θαθιές ρίζες.

Ενα θιθλίο ποὺ ἐκδόθηκε πράοφατα –μάλιστα στὴ Θεσσαλονίκη– μάς φέρνει σὲ ἐπαφὴ μὲ τὴ σύγχρονη αὐστραλιανὴ ποίηση. Τὰ ποιήματα μετέφρασε ὁ Δημήτρης Τσαλουμάς, ποὺ ἐχει γράψει καί μιὰ κατατοπιστικὴ εἰσαγωγή. Στὴν εἰσαγωγή, λοιπόν, αὐτὴ θασιζόμενοι δίνουμε μιὰ σύντομη παρουσίαση τὴς ποιητικὴς παραγωγὴς τὴς Αὐστραλίας.

Η αὐστραλιανὴ λογοτεχνία χωρίζεται σὲ τρεὶς μεγάλες περιόδους: ἡ πρώτη περιλαμθάνει τὰν 19ο αἰώνα, ἡ δεύτερη τὸν μισὸ 20ὸ αἰώνα, δηλαδὴ μέχρι τὸ τέλος τοὺ δεύτερου παγκόμιου πολέμου καί ἡ τρίτη τὴ μεταπολεμικὴ περίοδο. Οπως εἶναι γνωστό, ἡ ἱστορία τὴς Αὐστραλίας ἀρχίζει μὲ τὴ θρετανικὴ κατάληψη τὴς ἠπείρου αὐτὴς ποὺ ἔγινε στὸν 18ο αἰώνα. Η χώρα ἦταν στὴν ἀρχὴ ἑνας τάπος ἀπου στέλνονταν οἱ Θρετανοὶ κατάδικοι. Κι ἔτσι δὲν εἶναι τυχαία ποὺ ἡ λογοτεχνία τὴς Αὐστραλίας ἀρχίζει, μποροὺμε νὰ ποὺμε, μὲ τοὺς στίχους ἑνὸς κατάδικου, τοὺ Μ. Μ. Ρόμπινσον ποὺ ἔζησε μέχρι τὸ 1826.

Οἱ ἀγγλικὲς ἐπιδράσεις

Σὲ μιὰ χώρα νέα, χωρὶς καμιὰ δική της παράδοση, ἦταν φυσικὰ ἡ ἐντεχνος λάγος νὰ ἀκολουθήσει τὰ ἀχνάρια τὴς ἀγγλικὴς περισσότερο καί τὴς εὐρωπαϊκὴς (λιγότερο) λογοτεχνίας ποὺ τὴν ἔφεραν μαζί τους οἱ κατάδικοι, ἀλλὰ καί ὁοοι ἄλλοι ἀναγκάθηκαν νὰ πάνε νὰ ζήσουν σ' αὐτὸν τὰν τόπο, σ' ἑναν τάπο ἐξορίας, ὁπως καί νὰ τὰν ζοὺσε κανείς.

Θέβαια, ἔγινε κάποια προσπάθεια προσαρμογὴς στὰ νέο χώρο, στὶς ἰδιαίτερες συνθήκες τὴς καινούριας ζωὴς σ' αὐτὸν κι αὐτό τὸ θρίσκει κανείς στὸ ἔργο δύο ἀξιόλογων ποιητὼν, τοὺ Τσάρλς Χάρπορ (1813-1868) καί τοὺ Χένρυ Κένταλ (1839-1882), ἀλλὰ τὸ ἐγχείρημα ἀποδείχθηκε δύσκολο καί ὁχι ὁπόλυτα πειστικό.

Πιὸ πετυχημένες ὁπὸ τὴν ἀποψη αὐτὴ ὑπήρξαν οἱ προσπάθειες τὼν ραψωδὼν τὴς μεγάλης ὑπαίθρου. Τὰν ἴδιο καιρὸ ἀναφαίνεται, τόσο στὴν ὑπαιθρα ὁσο καί στὰ ἀστικὰ κέντρα μιὰ σατιρικὴ διάθεση, μιὰ τάση γιὰ κοινωνικὴ κριτική, ποὺ δίνει μπαλάντες μὲ περιεχόμενο ἀπὸ τὴν καθημερινὴ ζωή, τὰ πάθη καί τοὺς πάθους τοὺ ἀπλοὺ ἀνθρώπου. Στὴν κατηγορία τὼν δημιουργὼν αὐτὼν ἀνήκαυν οἱ ποιητὲς Γκόρντον, Λόουαον καί Πάτερσον, ποὺ οἱ δύο τελευταίοι ἐζησαν καί στὸν αἰώνα μας.

Ωστόσο, πρὸς τὸ τέλος τοὺ περασμένου αἰώνα ἡ μπαλάντα δείχνει νὰ παρακμάζει καί ἀπὰ τὴν ἄλλη μεριὰ διαπιστὼνει κανείς μιὰ μεταμόρφωσή της μὲ τόσεις πρὸς τὰ ἀωθινισμό, τὸν αἰσθηματισμὸ καί τὴν πόζα.

Μιὰ στροφὴ πρὸς Εὐρώπη

Στὴν κυριαρχία αὐτοὺ τοὺ εἴδους ἀντιδρᾶ ἡ ποίηση τριὼν σημαντικὼν δημιουργὼν, τοὺ Κρίστοφερ Μπρέναν (1870-1932), τοὺ Τζὼν Σώου Νέιλσον (1872-1942) καί τοὺ Χιοὺ Μάκρη (1876-1958). Ο πρώτος ἀγνόησε τὴν αὐστραλιανὴ πραγματικότητα καί στράφηκε πρὸς τὴν Εὐρώπη, πρὸς τὸν συμθολισμὸ καί τὸν ἑρμητικὸ λόγο. Ο δεύτερος, ἴσως λόγω τὴς τοπεινὴς του καταγωγὴς καί τὼν δυσχερεὶὼν τοὺ θίου, ποὺ δὲν τὸν ἐπέτρεψαν νὰ μάθει παρὸ ἐλάχιστα γράμματα, αυνθέτει μὲ διπλὸ του τρόπο λυρικοὺς στίχους συγκινητικοὺς, ἐνὼ ἡ τρίτος ἀναζητάει στὴν ἀρχαία Ελλάδα καί στὸ Μεσαίωνα θέματα γιὰ τὸν περίεργο ἠδονισμὸ του.

Υπήρξε γενικότερα μιὰ μικρὴ περίοδος στὴν αὐστραλιανὴ ποίηση ὁπου ἡ εἰσθολὴ τὼν ἀρχαίων νυμφὼν, τὼν κενταὺρων καί τὼν σατὺρων, ἀκόμη καί τὼν κελτικὼν στοιχείων ἦταν χαρακτηριστικὴ. Καί αὐτὸ κράτησε μέχρι νὰ ἀναφανοὺν ποιητὲς σὰν τὸν Φιτζέραλντ καί τὸν Σλέσορ καί μιὰ ὁμάδα δημιουργὼν ἀπὰ τὴν Αδελαΐδα καί –παράλληλαμιὸ στροφὴ κατὰ τοὺ ἀγγλικοὺ Ιμπεριαλισμοὺ τοὺ μεσοπολέμου.

Καί οἱ δύο παραπάνω ποιητὲς ἐχουν γεννηθεί στὶς ἀρχὲς τοὺ αἰώνα καί ἀ πρὼτος ζεῖ ἀκόμη. Ο Φιτζέραλντ καί ὁ Σλέσορ ἐνσταλάζουν νέα στοιχεία στὰ νεκρὸ καλοὺπια τὴς ποίησης τὴς ἐποχὴς τους μὲ πιὸ ζωντανοὺς ρυθμοὺς καί ἑναν αἰσθησιασμὸ τοὺ στίχου, ἐνὼ οἱ ποιητὲς τὴς Αδελαΐδας καί ἰδιαίτερα ὁ Ρὲὲ Ινγκαμελς θεμελιὼνουν νέες ἀξίες θασισμένες στὸν ἄμεσο περίγυρό τους. Πιστεὺοντας ὁτι ἡ ἀγγλικὴ γλὼσσα δὲν μπορεί νὰ ἀποδὼσει τὴν ἰδιαιτερὸτητα τὴς ζωὴς στὴν Αὐστραλία, ἀρχισαν νὰ χρησιμοποιοὺν τὸ ἰδίωμα τοὺ λαοὺ ποὺ εἶχε δημιουργηθεῖ ἀνάλογα μὲ τὸν τρόπο ἐπίτευγμα - δυστυχὼς - δὲν εἶναι τὸ ἀνσμενόμενο. Ισως ἀν ὁ πόνος τοὺ κ. Λουκά ἐκφραζόταν πιὸ λιτὰ καί μὲ λιγότερους στίχους, πυκνότερους, ἡ δουλειά του νὰ ἦταν ἐπαινετή.

Βανεγκὲμ–Κάραντεκ: «Δυὸ μελέτες γιὰ τὸν Λοτρεαμὸν»

Η πρὼτη μελέτη ποὺ δημοσιεὺεται, τοὺ Φρανσοὺά Κόραντεκ, μὲ τίτλο «Ο κόμης τοὺ Λοτρεαμὸν» δείχνει μὲ πλήρη τρόπο πὼς, παρὰ τὴν πρὼτη ἐντὺπωση, οὐτε τὰ «Ασματα τοὺ Μαλντορὸρ» εἶναι ὁμοιογενὲς ἔργο, οὐτε ἡ «τομή» ποὺ γέννησε τὰ «Ποιήματα» εἶναι ξαφνική. Ο Λοτρεαμὸν κοὶ τὰ ἔργο του ἀλλὰζουν προοὲευτικὰ γιὰ νὰ δὼσουν ἑνα Ασμα πολὺ διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ προηγοὺμενα, ἀκὸμὰ καί ὡς πρὸς τὴν μορφή, ποὺ προετοιμάζει τὸ δρὸμο γιὰ τὰ «Ποιήματα». Η δεὺτερη μελέτη τοὺ τὰπου, ποὺ τὴν ἔγροψε ὁ Ραοὺλ Βανεγκὲμ καί ποὺ ἐχει τὰν τίτλο «Ο Ιζιντὰρ Ντυκὰς καί ὁ κὸμης τοὺ Λοτρεαμὰν» στὰ «Ποιήματα» πραχωρὰει τὴ συζήτηση ὰκὰμα μακρὺτερα: γιὰ ποιαὺς λὸγους μέσα στὰ χρὸνια ποὺ προετοὶμασαν τὴν παρισινὴ Κομμοὺνα, ὁ Λοτρεαμὸν ἀπαρνήθηκε τὸν Μαλντορὸρ, τὴν ὁκραία αὐτὴ μορφὴ τοὺ κακοὺ, μὲ τὴν ἀπαία θέλησε νὰ πολεμήσει τὴν ἐφησυχασμένη αυνείδηση καί τὴν ἀγονη ἠθικὴ, παὺ ἐξορίζουν τὸ καλὸ στοὺς οὐρανοὺς; Καί τὰ συμπεράσματα τοὺ μελετητὴ εἶναι πολὺ ἐνδιαφέροντα. Γενικὰ, πρὸκειται γιὰ ἑνα θιθλίο πολὺ ὀξιὸλαγο, ἰδιαίτερα χρήσιμο γιὰ τοὺς φίλους τὴς ποίησης καί τὴς μελέτης της. Η μετὰφραση εἶναι τοὺ Γιὰννη Ιωαννίδη (Εκδὸσεις «Υψιλὸν»).

Αλὲρτου Νὰρ: «Οἱ συναγωγὲς τὴς Θεσσαλονίκης»

Ισραηλίτης τὴς Θεσσαλονίκης ὁ Αλὲρτος Νὰρ, συνδυὰζει σὲ ἑνα θιθλίο δυὰ ἐργασίες του, ἡ καθημὲρὰ πολὺτιμη στὰν τομὲα τὴς. Ετσι στὰ πρὼτο μὲρος τοὺ θιθλίου του δίνει μιὰ ἱστορικὴ μελὲτη γιὰ τὶς συναγὼγὲς τὼν Εθραίων τὴς Θεσσαλονίκης μὲσα στοὺς αἰὼνες, ἐνὼ στὰ δεὺτερο μὲρος παρουσιὰζει καί μεταφρὰζει ἐθραϊκὰ τραγοὺδια (παραλογὲς, τοὺ γὰμου, τὴς γὲννησης, ναναυρὶσματα καί παιδικὰ, θρησκευτικὰ, λειτουργικὰ, τοὺ θανὰτου, τοὺ στρατοὺ, ἱστορικὰ κ.α.). Τὰ θιθλίο, στὰ ἀποίο τὰν πρὰλογο ἐχει γρὰψει ὁ Γιὼργος Ιωὰννου, συμπληρὼνεται μὲ πὶνακες, εὐρετὴρια καί ἀρκετὲς φωτογραφὶες συναγωγὼν καί ἀπὰ τὴ ζωὴ τὼν Εθραίων. (Εκδοση Ισραηλιτικὴς κοινὰτητας Θεσσαλονίκης).

Γιὼργου Ακοκαλίδη: «Φαλοκρατικὴ ὰδεία»

Ενα ὰλμπουμ μὲ γελοιογραφὶες τοὺ γνωστοὺ Θεσσαλονικὲὰ σκιτσογρὰφου, ποὺ συνεργὰζεται μὲ ἐφημερὶδες καί περιοδικὰ τὴς Θεσσαλονίκης κοὶ τὴς Αθὴνας καί ποὺ τὰ τελευταὶα χρὸνια ἐχει παρουσιὰσει μὲ γελοιογραφικὰ σκὶτσα ἀρκετὲς ἀπὸ τὶς κωμωδὶες τοὺ Αριστοφὰνη (Λυσιστρὰτη, Νεφὲλες, Ορνιθες κλπ.). Στὰ καινοὺργιο του λεὺκωμα, ὁ Ακοκαλὶδης σατιρὶζει μὲ τὰ δικὰ του χιοὺμορ καί τὴν Ιδιὸτυπη γραμμὴ του τὶς ἐρωτικὲς σχὲσεις τὼν δὺο φὺλων, περισσὸτερο στὰ σημερινὸ κοινωνικὰ περιθὰλλον. Ο καλλιτὲχνης, στὶς ὀγδὸντα αὐτὲς γελοιογραφὶες του, δείχνει εὐρηματικὸτητα, εὐστοχη σὰτιρα καί κοινωνικὴ κριτικὴ ὀξιὸλογη. Γιὰ τοὺς φὶλους τοὺ εἴδους εἶναι ἑνα ὀξιὸλογο θιθλίο. (Εκδὸσεις ΑΣΕ).